

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १८४

पुनरावेदन नं.-०७४-RB-०१२७

मुद्दा:-आयकर(२०६९/०७०)।

काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा.वडा नं.११ बबरमहलस्थित स्थायी लेखा नं.३०१२१२५१५का प्रभु बैंक लिमिटेड (साविक किष्ट बैंक लिमिटेड) का तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ का प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शेरचन ...१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ }
आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट काठमाडौं १ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री थमनबहादुर भण्डारी

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर ।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक श्री बलराम रिज्याल ।

शुरु निर्णय मिति: २०७३/१२/२७

यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर समेतको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६(१) बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको रही दर्ता हुन आएको प्रस्तुत पुनरावेदनपत्रको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. करदाता प्रभु बैंक (साविक किष्ट बैंक) लिमिटेडले आ.व. २०६९/०७० को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.१६,२२,७०,८७२/९२ देखाई मिति २०७१/०३/२७ मा विवरण पेश गरेका रहेछन ।

२. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६९/०७० को आय विवरणको कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाव कितावको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको तथा व्यवसायको मुनाफा र लाभ तर्फ गणना हुनु पर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७३/११/११ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३/११/११ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७३/११/२२ मा बुझी लिई मिति २०७३/१२/०६ मा जवाफ पेश गरेको ।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६९/०७० का लागि रु.१९,४७,४२,३९१/९२(उन्नाइस करोड सत्तालिस लाख बयालिस हजार तीन सय एकानब्बे रुपैया बयानब्बे पैसा) करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ११८, ११९ र दफा १२०(क) बमोजिम व्याज र शुल्क समेत गणना गरी कर दाखिला गर्न सूचना जारी गर्ने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३/१२/२७ मा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७३/१२/२७ मा जारी गरेको आ.व. २०६९/०७० को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी प्रभु बैक लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७४/०२/२६ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेकोमा ६० दिन भित्र कुनै निर्णय नगरेकोले प्रशासकिय पुनरावलोकनको निवेदन अस्वीकृत भएको मानी कारवाही अगाडि बढाउने भन्ने करदाता प्रभु बैक लिमिटेडको मिति २०७४/११/२५ मा आन्तरिक राजस्व विभागलाई लेखेको पत्र ।
६. यसमा शुरु कार्यालयले मिति २०७३/१२/२७ मा गरेको संशोधित कर निर्धारण सम्बन्धी आदेशमा सवारी साधनको हास खर्च, बीमा र सवारी कर खर्च अमान्य गरेको, गैर बैकिङ/गैर व्यवसायिक करयोग्य सम्पत्तिबाट भएको खूद नोकसान वापतको खर्च कट्टी नपाउने भनी गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश बदर गरी पाउँ भन्ने यस न्यायाधिकरणमा पेश भएको पुनरावेदन पत्र ।
७. यसमा मुलुकी ऐन अ.बं.२०२ नं.बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/०३/२९ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रभु बैक लि. को तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री थमन बहादुर भण्डारीले **Vehicle Scheme** अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनहरू ब्यबसायकै नाममा रहने, ब्लु बुक लगायतका कागजातमा ब्यबसायकै स्वामित्व देखिने, कर्मचारीले कार्यालय प्रयोजन सहित आफ्नो काममा प्रयोग मात्र गर्ने हो । कर्मचारीको स्वेच्छाले नभई संस्थाको निर्णयले मात्र सवारी साधन उपयोग गर्न सकिने भै ब्यबसायकै सवारी साधन भएको हुँदा सो को हास खर्च, कर शुल्क एवं बीमा समेत ब्यबसायकै खर्च भै सो खर्च कट्टी दावी कानून बमोजिम भएकोले करदाताले खर्च कट्टी पाउनु पर्दछ । पछि निसर्ग समेत ब्यबसायकै निर्णय बमोजिम मात्र हुने हुँदा स्वामित्व र प्रयोगमा रहेको स्थायी सम्पत्तिको हास खर्च, बीमा शुल्क र कर तिरेको खर्च अमान्य गरेको एवं. गैर बैकिङ गैर व्यवसायिक सम्पत्तिबाट भएको खुद नोक्सानी वापतको खर्च कट्टी अमान्य गरी गरेको निर्णय कानूनविपरीत र मनोगत भएकोले बदरभागी छ भन्ने बहस प्रस्तुत गर्नु भयो ।
९. त्यसै गरी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजस्व विभाग समेतका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले ले **Vehicle Scheme** सम्बन्धमा यस भन्दा पहिले यसै इजलासबाट धेरैवटा मुद्दा फैसला भैसकेको हुँदा यस विषयमा थप जिकीर गरिरहन परेन । गैर बैकिङ सम्पत्तिको नोक्सानी वापतको खर्च कट्टी गर्न नपाइने हुँदा सोही आधारमा कर निर्धारण गरेको शुरु कार्यालयको निर्णय सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस जिकीर प्रस्तुत गर्नु भयो ।
१०. पुनरावेदकका तर्फबाट लिईएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवै तर्फका विद्वानहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेर्दा यसमा शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय मिलेको छ छैन? पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन? भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
११. सो बमोजिम निर्णय तर्फ विचार गर्दा निम्नलिखित पुनरावेदन जिकिरका विषयमा निम्न बमोजिम हुने देखिन आयो ।
१२. **Vehicle scheme का सम्बन्धमा:-** बैकको निर्णयानुसार कर्मचारीलाई सवारी साधन खरिद गरिदिने योजना सञ्चालन गरेको, बैकको हित वा सेवा शर्त विपरीत कार्य गरेमा सुविधाबाट वञ्चित गर्न मात्र बैकको स्वामित्व कायम राख्न सवारी साधन बैकको नाममा राखिएको, उपलब्ध गराईएको सवारी साधन निर्वाध रूपमा उपभोग गर्ने अधिकार (Possession Right) सम्बन्धित कर्मचारीमा नै रहने, व्यवसायिक काममा समेत अन्यले प्रयोग गर्न नपाउने, ईन्धन र मर्मतको खर्च निश्चित सीमा भन्दा माथिको सम्बन्धित कर्मचारीले नै व्यहोर्ने, कर्मचारीको रोजाईमा रकम थप गरेर सवारी साधन खरिद गर्न सकिने, सवारी साधनको प्रयोग बैकको आय आर्जनसँग सम्बन्धित कामका लागि मात्र नहुने, व्यक्तिगत प्रयोजनमा बढी उपयोग हुने र पछि तोकिएको समयमा कर्मचारीलाई नै हस्तान्तरण भै सम्पत्तिको निसर्गबाट बैकलाई कुनै प्रतिफल प्राप्त नहुने भएकाले कर्मचारीको प्रयोगमा रहेको सवारी साधन माथिको पूर्ण स्वामित्व बैकको हो भन्न सकिने अवस्था देखिएन ।

यस्तो सवारी साधन कस्तो प्रकृतिको सम्पत्तिको दायरा भित्र पर्दछ भन्ने सम्बन्धमा Nepal Accounting Standard (NAS) को Paragraph 6 and 7 मा निम्न बमोजिम उल्लेख भएको पाइन्छ:-

"Property, plant and equipment are tangible items that :- a) are held for use in the production or supply of goods or services, for rental to others or for administrative purpose." Para-6

"The cost of an item of property, plant and equipment shall be recognized as an asset, if and only if, (a) It is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the entity." Para-7

लेखामानको उपरोक्त उल्लेखन अनुसार कुनै निकायको सम्पति हुन त्यस्तो सम्पति उक्त निकायको उत्पादन कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने, वस्तु तथा सेवाको वितरणमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने, अन्य व्यक्तिलाई भाडामा दिन सक्ने वा प्रशासकीय कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्नेमा बैंकले स्वतन्त्र रूपमा उल्लेखित कुनै पनि कार्यमा प्रयोग गर्न सक्ने देखिएन । ब्लु बुक र दर्ताका आधारमा मात्र सवारी साधन बैंकको स्वामित्वमा रहेको भनी व्यवसायको वार्षिक आयबाट निम्नानुसारका खर्च कट्टी दावी गरेको सन्दर्भमा हेर्दा निम्नानुसार हुने देखियो:

अ) हास खर्च कट्टी दावी:- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची -२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा Own your vehicle scheme अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनको पूर्ण स्वामित्व बैंकको हुने नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिएको अवस्था हुँदा माथि विवेचित तथ्यबाट सवारी साधनको हास खर्च कट्टी दावी नपाउने गरी भएको शुरूको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिन आयो ।

आ) बीमा खर्च:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिँदा सवारी साधनका लागि गरेको बीमा खर्च समेत अमान्य गर्ने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

इ) सवारी साधन कर:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिँदा सवारी साधनका लागि गरेको सवारी साधन कर खर्च समेत अमान्य गर्ने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

ख) गैर बैंकिङ / गैर ब्यवसायिक सम्पतिबाट भएको खुद नोक्सानी वापतको खर्च कट्टी सम्बन्धमा:-

बैंकले यस आय वर्षमा ब्यवसायबाट भएको आयको गणना गर्दा व्यवसायिक सम्पति वा व्यवसायिक दायित्वको निसर्गबाट प्राप्त खुद नोक्सानी आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिम भनी समायोजन गरेको छ । ऐनको उक्त प्रावधान अनुसार कुनै आय वर्षमा व्यवसायिक सम्पति वा व्यवसायिक दायित्वको निसर्गबाट प्राप्त खुद

लाभ भएको खण्डमा मात्र आयमा समावेश गर्नु पर्ने देखिन्छ । यस्तो खुद लाभको गणना आयकर ऐन, २०५८ को दफा ३६ बमोजिम गरिनुपर्दछ । सो विपरित नोक्सानी रकम समायोजन गरेको मिलेको देखिदैन । कुनै व्यक्तिले कुनै आयवर्षमा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो व्यक्तिले अन्य कुनै लगानीबाट बेहोर्नु परेको सो वर्षको कुनै कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी र सो व्यक्तिले कुनै लगानीबाट बेहोर्नु परेको विगत सात आयवर्षको कट्टी हुन नपाएको नोक्सानी कट्टी गर्न पाउँछ । व्यवसायको नोक्सानी लगानीको आयबाट कट्टी गर्न पाईएपनि लगानीको नोक्सानी व्यवसायको आयमा कट्टी दावी गर्न पाइदैन । आयकर निर्देशिका, २०६६ दोस्रो संसोधन , २०७३ सहित पेज नं ४७१ समेतमा सो व्यहोरा उल्लेख भएको हुँदा करदाताले व्यवसायबाट भएको आयको गणना गर्दा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने खूद लाभ भएमा मात्र सो रकमलाई आयमा समावेश गर्नुपर्नेमा उक्त व्यवस्था विपरीत समायोजन गरेको नोक्सानी कट्टी नपाउने गरि भएको प्रत्यर्थीको निर्णय मनासिब नै देखिन आयो ।

१३. अतः माथि उल्लिखित आधार र कारणबाट स्थायी लेखा नं.३०१२१२५१५ का पुनरावेदक करदाता प्रभु बैक लि.(साविक किष्ट बैक लि.)को आ.ब. ०६९/०७० को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरु कार्यालयको मिति २०७३/१२/२७ को निर्णय मिलेकै देखिदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसील

विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय, काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिनु.....१
सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार नक्कल दिनु.....२
फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र
शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु..... ३

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्ने:-

विश्वराज कुइकेल (शाखा अधिकृत)

इतिसम्बत २०७६ साल असार ८ गतेरोज १ शुभम.....